

Nacka kommun

Granskning av intern kontrollmiljö
kopplat till räkenskaperna

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och rekommendationer	2
2	Löner	4
2.1	Lönerutinen	4
2.2	Uppföljning av rekommendationer från föregående år	4
2.3	Registeranalys Löner	4
2.4	Pensioner	5
3	Bokslutsprocessen	6
4	Intäktprocessen för bygglovsavgifter	6
5	Kundfordringar	6
6	Leverantörsskulder	6
6.1	Attest av leverantörsfakturor	6
6.2	Avstämningsrutiner	7
6.3	Utländska leverantörsfakturor	7
6.4	Förtroendekänsliga kostnader	7
7	Likvida medel	7
8	Materiella anläggningstillgångar	8
8.1	Komponentindelning av anläggningstillgångar	8
8.2	Bruttoredovisning av investeringsinkomster och investeringsutgifter	8
8.3	Uppföljning av tidigare års rekommendationer	9

1 Sammanfattning och rekommendationer

Revisorerna ska årligen granska kommunens verksamhet i den omfattning som krävs enligt god revisionsred. Granskningen ska omfatta en bedömning av att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att den interna kontrollmiljön är tillräcklig samt att räkenskaperna är rättvisande.

Som ett led i revisionen av kommunens räkenskaper har vi granskat rutiner kopplade till väsentliga redovisningsprocesser. Granskningen har skett i enlighet med den revisionsplan för 2016 som fastställts av kommunens revisorer.

Utifrån vår väsentlighets- och riskanalys har granskningen särskilt inriktats på följande väsentliga områden:

- „ Löner (inklusive hantering av pensioner)
- „ Bokslutsprocess/avstämningar
- „ Intäkter/kundfordringar
- „ Inköp/leverantörsskulder
- „ Likvida medel (inbetalningar och utbetalningar)
- „ Materiella anläggningstillgångar
- „ Ledningsnära och förtroendekänsliga kostnader

Vi har inte noterat några väsentliga brister inom dessa områden.

Vi har dock identifierat ett antal utvecklingsområden vilka föranleder rekommendationer som syftar till att förstärka den interna kontrollmiljön. Uppföljning av tidigare års rekommendationer avseende intern kontrollmiljö framgår under respektive avsnitt.

En separat revisionsrapport har lämnats avseende granskningen av kommunens delårsbokslut per 31 augusti 2016 (Revisionsrapport nr 2).

Inom följande områden noterar vi förbättringsbehov:

- „ **Löner**
 - *Kontroll av löner:* Vi rekommenderar att kommunen implementerar den tilltänkta kontroll som syftar till att identifiera eventuella felaktigheter i manuellt registrerade transaktioner. Denna bör vara obligatorisk och dokumenterad samt omfatta samtliga manuella ändringar som genomförs.
 - Vi rekommenderar kommunen att fortsätta sitt arbete med att dokumentera och utvärdera risker och kontroller kopplat till pensionshanteringen samt säkerställa att utförda kontroller dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt.
- „ **Materiella anläggningstillgångar**
 - Vi rekommenderar att kommunen formaliserar rutinen för aktiveringar (tillgångar som har bokförts som pågående projekt och som omflyttas i bokföringen som

tillgång som tagits i bruk och där avskrivning påbörjas) av projekt och undersöker möjligheten att utarbeta en standardiserad attestgång vid avslut av pågående projekt.

- Kommunens genomgång av pågående projekt bör fortsätta för att säkerställa att projekt aktiveras snarast in på färdigställande. Kommunen bör även utarbeta en rutin för hur projekt utan rörelse som är delprojekt i aktiva projekt bör hanteras. Detta för att kommunen ska belastas med korrekta kostnader.
- Vi rekommenderar att övergripande riktlinjer för exploateringsredovisning beslutas på politisk nivå.
- Vi rekommenderar att den interna kontrollen utvecklas genom att krav på dokumenterade kontroller införs för väsentliga kontrollmoment inom exploateringsverksamheten. Detta kan ske inom ramen för kommunens internkontrollplan.
- Inom ramen för den interna kontrollen bör uppföljning ske av att riktlinjer för fördelning mellan gata, VA och park efterlevs.
- Vi rekommenderar att ekonomiska kalkyler för beslut i nämnd utvecklas för att underlätta avvikelsetanalyser och skapa bättre beslutsunderlag.

Attest av leverantörsfakturer

- Vi rekommenderar kommunen att införa beloppsgränser i attestordningen, samt låta detta återspeglas i kommunens ekonomisystem.
- Vi rekommenderar kommunen att införa en kontroll av registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet för att säkerställa att tvåhandsprincip tillämpas genom hela transaktionsflödet (dvs. från registrering av behörigheter till beställning, leverans, attest och utbetalning).

Ovanstående rekommendationer kan med fördel behandlas genom tillämpning av kontrollpunkts- och målstyrningssystemet av de berörda verksamheterna. Kommunstyrelsen bör tillse att det tydliggörs vem/vilka som är ansvariga för att rekommendationerna åtgärdas och när detta skall ske.

2 Löner

2.1 Lönerutinen

Vi har i likhet med tidigare år genomfört en granskning av lönerutinen genom intervjuer med anställda på personalavdelningen. Genomgången har syftat till att skapa förståelse för hur flödet från anställning till löneutbetalning ser ut, inklusive eventuella förändringar i processen jämfört med föregående år. Förutom kartläggning av rutinen har även stickprovskontroll av löneutbetalningar utförts i samband med granskningen. Vår genomgång har inte föranlett några väsentliga noteringar.

2.2 Uppföljning av rekommendationer från föregående år

I samband med årets revision har en uppföljning av tidigare års lämnade rekommendationer kopplat till lönehantering genomförts. Följande område har följts upp:

- Efterhandskontroll och -attest av manuellt registrerade transaktioner i lönesystemet

Nedan beskrivs kortfattat den uppföljning som gjorts.

2.2.1 *Efterhandskontroll och -attest av manuellt registrerade transaktioner i lönesystemet*

I lönesystemet Personec P attesterar samtliga chefer digitalt personalens rapporterade tid, frånvaro och övertid. Däremot attesteras inte manuella ändringar av redan attesterad lön, som i förekommande fall genomförs av löneadministratörerna.

Vi har tidigare år rekommenderat att en kontroll av samtliga transaktioner med status "Manuellt registrerat" ska implementeras. I slutet av 2015 skulle kommunen införa en kontroll som innebar att ansvariga chefer i efterhand kontrollerar och godkänner de manuella justeringar som har skett. Vid de tillfällen då eventuella felaktigheter noteras kommer dessa således att kunna justeras i efterhand och alla ändringar kommer att signeras elektroniskt i systemet. Då cheferna kommer att gå in och signera elektroniskt möjliggör det att i efterhand gå in och stickprovsgranska att kontrollen har genomförts av cheferna. Kommunen skulle i samband med införandet av kontroller även ta fram en rutinbeskrivning i vilken det tydliggörs att kontrollen avseende godkännande av manuella justeringar är tvingande för samtliga chefer med ett personalansvar. Någon sådan rutinbeskrivning finns ännu inte. Vidare har vi ännu inte kunnat utvärdera effektiviteten i den nya kontrollen eftersom denna per granskningstillfället näst intill precis inrättats. Vi kommer att följa upp rekommendationen i våra kommande granskningar.

Rekommendation

- Vi rekommenderar att kommunen implementerar den tilltänkta kontroll som syftar till att identifiera eventuella felaktigheter i manuellt registrerade transaktioner. Denna bör vara obligatorisk och dokumenterad samt omfatta samtliga manuella ändringar som genomförs.

2.3 Registeranalys Löner

I likhet med tidigare år avser vi att komplettera vår rutingenomgång med substansgranskning av lönerelaterade kostnader avseende perioden januari – december 2016 med stöd av en

registeranalys för att erhålla ytterligare revisionsbevis i syfte att bedöma om processen är fungerande.

Substansgranskningen är en form av stickprovsgranskning där vi med stöd av registeranalysen följer upp exempelvis höga bruttolöner, dubbla poster samt avvikande skatteavdrag. Uppföljning av genomförd registeranalys av löner kommer att avrapporteras i samband med rapport över bokslutsgranskning.

2.4 Pensioner

Pensioner är en omfattande post i både resultat- och balansräkning samt utanför linjen (ansvarsförbindelse). Ansvaret för pensionshanteringen ligger hos enhetschef för personalenheten. För pensioner är den informella kontrollen från anställda låg och chefer i organisationen är ofta mindre aktiv inom detta område än vad som gäller för andra poster, exempelvis inköp och löner. Bl.a. beror detta på att pensioner är ett komplext område och att kunskapen om pensioner generellt sett är förhållandevis låg. Vikten av att ha tydliga dokumenterade kontroller för pensioner, som minimerar riskerna för såväl avsiktliga som oavsiktliga fel, är därför stor.

I mars 2016 presenterade regeringen förslag på ny Kommunallag samt ny Kommunal redovisningslag. I förslaget (SOU 2016:24, En ändamålsenlig kommunal redovisning) framgår att redovisade ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser i framtiden ska redovisas enligt fullfonderingsmodellen, varvid alla redovisade pensionsförpliktelser i sin helhet ska tas upp i balansräkningen som skuld eller avsättning. Om detta blir lagstiftning kommer kommunens pensionsförpliktelser att redovisas som en avsättning i balansräkningen i sin helhet.

Under hösten 2013 tog kommunen fram en riskanalys kopplat till pensioner som innehåller identifierade riskområden för processen. Riskanalysen specificerar åtgärder, vem som ska utföra dessa samt vilken kontroll som finns kopplat till respektive åtgärd. Riskanalysen anger exempelvis att fel och varningar på signallistan ska kontrolleras och rättas samt att stickprovskontroller ska utföras årligen på registrerade uppgifter. Under 2015 uppdaterades riskanalysen och en checklista infördes för dokumentation av utförare och kontrollant av kontrollåtgärder. Från revisionens sida har rekommendationer lyfts avseende att dessa kontroller inte täcker samtliga av de risker som identifierats i ovan nämnda riskanalys. Denna checklista omfattade heller inte information om vilka kontrollbevis som skulle dokumenteras vid utförd kontroll.

Under 2016 har ett arbete inletts på Personalenheten med att ta fram ett mera heltäckande kontrollschema med möjlighet att dokumentera utförda kontrollmoment och lämna hänvisning till dokumenterade kontrollbevis.

Vi noterar följaktligen att klara förbättringar har skett på området vad gäller såväl fullständighet som dokumentation av utförda kontroller. Kontrollbevisen sparas sedan hösten 2016 på personalenhetens server. Uppföljning av utförande och dokumentation av identifierade kontroller kommer att ske under 2017.

Rekommendation

- Vi rekommenderar kommunen att fortsätta sitt arbete med att dokumentera och utvärdera risker och kontroller samt säkerställa att utförda kontroller dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt.

3 Bokslutsprocessen

Våra bedömningar vad gäller bokslutsprocessen framgår av revisionsrapport avseende granskning av delårsrapport 2016 (Revisionsrapport nr 3 år 2016).

4 Intäktprocessen för bygglovsavgifter

Vi har granskat intäktprocessen med avseende på debiteringen av bygglovsavgifter. Vi har genomfört intervjuer med berörda personer på bygglovsenheten samt granskat stickprov genom hela flödet.

Vid vår genomgång av processen framkom att rutinen för krediteringar och återbetalningar omarbetades innan sommaren 2016. Vår bedömning är att flödet efter gjorda förändringar kan anses fungera tillfredsställande.

5 Kundfordringar

Vi har genom intervju och granskning av stickprov granskat kommunens hantering av kundfordringar. Sammanfattningsvis bedöms rutinerna fungera tillfredsställande.

6 Leverantörsskulder

6.1 Attest av leverantörsfakturor

Vi har i samband med vår granskning av leverantörsfakturaprocessen noterat att attestbehörigheter i ekonomisystemet inte begränsas beloppsmässigt. Vid förfrågan uppger kommunen att det sker en indirekt kontroll genom att respektive attestant har ett budgettak att förhålla sig till. Vi anser dock att den interna kontrollmiljön skulle stärkas om beloppsgränser skulle införas i attestinstruktionen och tillika finnas återspeglade i ekonomisystemet.

Vidare noterar vi att det inte föreligger någon tvåhandsprincip avseende registrering av attestbehörigheter i ekonomisystemet, då det utförs av en person med ensamt ansvar för detta. Ur ett internkontrollperspektiv är det att föredra att den dualitet som tillämpas vid attest av fakturor även återspeglas vid registrering av behörigheter att utföra attest. Baserat på denna iakttagelse vore det önskvärt med en efterkontroll av registrerade behörigheter för att säkerställa dualitet i hela flödet.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar kommunen att införa beloppsgränser för attester i kommunens attestinstruktion samt låta detta återspeglas i kommunens ekonomisystem.

- Vi rekommenderar kommunen att införa en kontroll av registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet för att säkerställa att tvåhandsprincip tillämpas genom hela transaktionsflödet (dvs. från registrering av behörigheter till beställning, leverans, attest, utbetalning).

6.2 Avstämningsrutiner

Vi har granskat avstämningsrutiner av leverantörsskulder som upprättats under året utan anmärkning. Avstämningsrutinen bedöms vara tillfredsställande.

6.3 Utländska leverantörsfakturer

Kommunen betalar ett fåtal utländska leverantörsfakturer per månad. Dessa läggs inte in i leverantörsreskontran utan en manuell hantering har tillämpats där det har krävts dualitet för att genomföra betalningen. Vi har tidigare år rekommenderat kommunen att även hantera de utländska leverantörsfakturerna i leverantörsreskontran för att minska risken för eventuella fel.

Under 2014 gjordes en uppgradering av systemet vilket resulterade i att utländska fakturer inte längre kan scannas in i systemet, utan hamnar hos kommunen för manuell hantering. Kommunen startade då en utredning tillsammans med inscanningsbolaget i hopp om att problemet skulle kunna åtgärdas. I samband med årets granskning har hanteringen av utländska fakturer följts upp och vi noterar att problemet kvarstår trots fortsatta försök att åtgärda det. Vår rekommendation kvarstår således.

6.4 Förtroendekänsliga kostnader

I samband med granskning av kommunens delårsbokslut genomfördes en stickprovsvis granskning av förtroendekänsliga kostnader, med fokus dels specifikt på kommunalrådets omkostnader och dels på övriga kostnader i kommunen för representation, konferenser och resor, i syfte att säkerställa att dessa inte strider mot gällande lagar och kommuninterna regelverk (se Revisionsrapport nr 3 år 2016).

Kommunalrådets omkostnader är av begränsad omfattning och granskningen skedde utan anmärkning.

Vid granskningen av kostnader för representation, konferenser och resor noterade vi ett flertal brister i de underlag som bifogats till verifikationerna (avsaknad av syfte och deltagarlista). Verifierande underlag har emellertid kunnat samlas in i efterhand vid förfrågan för huvuddelen av de efterfrågade stickproven.

Rekommendation:

- Kommunen behöver fortsatt stärka sina rutiner vad gäller att verifierande underlag till kostnader i form av resor, representation, konferenser etc. finns bilagda till respektive verifikation. Det är av vikt att det säkerställs att redovisningsreglementet avseende representation efterlevs i verksamheten.

7 Likvida medel

Vi har översiktligt granskat kommunens hantering av inbetalningar och utbetalningar. Sammanfattningsvis bedöms rutinerna fungera tillfredsställande.

8 Materiella anläggningstillgångar

Vår granskning av kommunens interna kontrollmiljö avseende materiella anläggningstillgångar har baserats på intervjuer med ansvariga personer samt dokumenterade arbetsdokument. Vår stickprovsvisa granskning av materiella anläggningstillgångar har per dagens datum inte varit möjligt att färdigställa till följd av att Redovisningsenheten inte varit fulltaliga under hösten. Detta kommer att kompletteras under slutet av året.

8.1 Komponentindelning av anläggningstillgångar

Kommunen genomförde under 2015 ett arbete med att dela upp befintlig anläggningsmassa på komponenter i enlighet med vad Rådet för kommunal redovisning anger i sin rekommendation 11.4 angående fördelning av anläggningstillgångar på komponenter. Kommunen har sedan 2014 delat upp nyanskaffade anläggningstillgångar på komponenter i samband med aktivering. Dokumentation och sammanställning över uppdelning på komponenter inhämtades i samband med revisionen av årsbokslutet och granskades stickprovsvis.

I samband med granskningen av årsbokslutet noterades att komponenter inom kategorierna gata, park eller VA inte hade fördelats på komponenter. Stora delar av denna anläggningsmassa har nu flyttats över till ett nybildat bolag. Då det nybildade bolaget utgör en väsentligt mindre enhet än kommunen som helhet kan det innebära att komponenternas väsentlighet i redovisningen åter aktualiseras. Det är därmed av vikt att kommunen i samråd med ledningen för Nacka Vatten AB säkerställer korrekt redovisning av anläggningstillgångarna i enlighet med regelverket BFNAR 2012:1 (K3).

Avseende pågående projekt genomförs en komponentindelning i samband med aktivering av projektet. För att kunna genomföra en rättvisande komponentindelning utifrån upparbetade kostnader krävs därför ofta den kunskap som projektledare besitter om projektet. Vi noterar här samma problematik som lyfts tidigare avseende kostnadsfördelning av projekt. Med anledning av att pågående projekt ofta löper över flera års tid föreligger en risk att nödvändig kunskap om projektet, vilken ligger till grund för komponentindelningen, går förlorad till följd av personalomsättning inom projektet.

8.2 Bruttoredovisning av investeringsinkomster och investeringsutgifter

Rådet för kommunal redovisning (RKR) anger i rekommendation 18.1; *"Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar"*, att bruttoredovisning ska tillämpas av investeringsinkomster. Det innebär exempelvis att erhållna gatukostnadsersättningar, anläggnings/anslutningsavgifter och övriga investeringsbidrag initialt bokförs som skuld på balansräkningen för att därefter i enlighet med matchningsprincipen intäktsföras successivt i takt med att investeringarna aktiveras och avskrivningar bokförs. Med anledning av detta införde kommunen i samband med delårsbokslutet 2014 en bruttouppe delning av pågående projekt.

Det nuvarande bokföringsprogrammet erbjuder inget systemmässigt stöd för att tillämpa bruttoredovisning, vilket medför att det krävs en manuell handpåläggning för att söka fram de investeringsinkomster som ska skuldföras.

Rekommendation

- Vi rekommenderar att kommunen i samband med införandet av nytt ekonomisystem tillser att det finns ett systemmässigt stöd för att kunna tillämpa bruttoredovisning av investeringsinkomster och -utgifter.

8.3 Uppföljning av tidigare års rekommendationer

8.3.1 Formalisering av aktiveringsrutin

Under 2015 lyftes, mot bakgrund av ett felaktigt aktiverat investeringsprojekt, frågan om existensen av en formaliserad aktiveringsrutin fram som ett förbättringsområde. Revisionen har noterat att inget formellt aktiveringsunderlag upprättas i samband med aktivering av anläggningstillgångar och exploateringsprojekt. Då avskrivning av en anläggningstillgång påverkar resultatet för den verksamhet den tillhör under lång tid är det av vikt att dessa blir korrekt registrerade. Detta gäller även de fall där kommunen istället väljer att kostnadsföra ett pågående projektet.

I samband med årets granskning av kommunens interna kontrollmiljö har ovanstående noteringar följts upp genom förfrågningar till ansvariga tjänstemän. Någon förändring har inte skett under 2016 av rutinen för aktivering av projekt. Vi bedömer således att det alltså finns ett behov av att formalisera rutinen gällande aktivering av anläggningstillgångar.

Rekommendation

- Vi rekommenderar att kommunen formaliserar rutinen för aktiveringar och undersöker möjligheten att utarbeta en standardiserad attestgång vid avslut av pågående projekt.

8.3.2 Pågående investeringsprojekt utan rörelse

Vid tidigare års granskningar av kommunens redovisning av pågående projekt har revisionen konstaterat att det funnits ett antal större färdigställda projekt som borde ha aktiverats och påbörjat belasta resultatet med avskrivningskostnader.

Per den 31 augusti 2016 fanns 53 stycken pågående projekt med upparbetade utgifter respektive vidarefakturerade intäkter om 51,5 mkr (föregående år 33 stycken med upparbetade utgifter om 27,0 mkr) som inte uppvisar någon rörelse under året. Därmed har för andra året en ökning skett av projekt med inga eller få transaktioner såväl beloppsmässigt som antalsmässigt efter att de senaste åren visat en minskning. Av dessa har 9 projekt uppgående till ca 5,2 mkr heller inte rört sig under 2015 (föregående år 14 stycken orörda uppgående till ca 6,8 mkr). De äldsta projekten som inte uppvisat någon rörelse har inga upparbetade kostnader sedan 2013 och uppgår till 1,3 mkr. Kommunen har arbetat med att förbättra denna hantering och påskynda aktivering av projekt med inga eller få transaktioner. Dock finns det fortsatt ett antal pågående projekt som inte har rört sig mellan åren, vilket enligt uppgift är hänförligt till problem med personalbrist inom kommunens Exploateringsenhet.

Vi lämnar förslag på följande förbättringsområden inför framtiden:

- Kommunens genomgång av pågående projekt bör fortsätta för att säkerställa att projekt aktiveras snarast in på färdigställande. Kommunen bör även utarbeta en

rutin för hur projekt utan rörelse som är delprojekt i aktiva projekt bör hanteras. Detta för att kommunen ska belastas med korrekta kostnader.

8.3.3 Granskning av exploateringsprojekt

Inom ramen för granskningen av intern kontrollmiljö har vi tidigare lämnat förslag på förbättringsområden avseende redovisning och uppföljning av exploateringsprojekt. I samband med årets granskning har dessa förbättringsområden följts upp med ansvariga personer på exploateringsenheten. Följande rekommendationer har följts upp:

- Vi rekommenderar att övergripande riktlinjer för exploateringsredovisning beslutas på politisk nivå.
- Vi rekommenderar vidare att den interna kontrollen utvecklas genom att krav på dokumenterade kontroller införs för väsentliga kontrollmoment. Detta kan ske inom ramen för kommunens internkontrollplan.
- Inom ramen för den interna kontrollen bör uppföljning ske att riktlinjer för fördelning mellan gata, VA och park efterlevs.
- Vi rekommenderar att ekonomiska kalkyler för beslut i nämnd utvecklas för att underlätta avvikelsetanalyser och skapa bättre beslutsunderlag.

Det finns ett antal riktlinjer och rutinbeskrivningar som omfattar exploateringsprocessen. Vi bedömer att dessa är ändamålsenliga som grund för styrning, uppföljning och kontroll av exploateringsverksamheten. Rutinbeskrivningarna är tydligt utformade och bedöms vara förankrade i organisationen. Grunden för att tillämpa riktlinjer och rutiner förstärks genom att det tydligt framgår hur processen ser ut samt när olika beslut ska fattas. I systemet är det dock möjligt att gå vidare utan att följa processen och att beslut enligt riktlinjer och rutinbeskrivningar (såsom exempelvis Start-PM) finns på plats. Vi rekommenderar att systemmässiga kontroller eller manuella kontroller införs som säkerställer att riktlinjer och rutinbeskrivningar följs. Detta kan vara en del i kommunens internkontrollplan. De riktlinjer och rutinbeskrivningar som finns är inte fastställda av kommunstyrelsen. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen fattar beslut om innehållet dokument som utgör beslutsunderlag.

De ekonomiska kalkylerna som ligger till grund för de initiala besluten är i samtliga beslutsunderlag på en övergripande nivå. Initialt kan detta vara tillräckligt eftersom det i det första skedet inte är motiverat att lägga ner mer tid och resurser på projektering innan beslut om att driva projektet finns. Det är dock angeläget att den ekonomiska informationen utvecklas i utbyggnads-PM för att ytterligare förbättra beslutsunderlagen för nämnden.

I den rutinbeskrivning som finns för exploateringsprocessen framgår inte hur snart efter ett projekt färdigställs som avslut ska ske redovisningsmässigt. Detta kan enligt vår mening förtydligas för att undvika att projekt avslutas sent. Den återrapportering som sker till kommunstyrelsen bör kompletteras med information om när projekten startade, när de initialt beräknas avslutas och ursprunglig budget.

Det finns riktlinjer kopplade till uttag av gatukostnadsersättningar samt fördelning av utgifter mellan gata och VA. När det gäller efterlevnaden av dessa riktlinjer saknas det en särskilt utarbetad kontroll som säkerställer att riktlinjerna efterlevs. Även inom detta område rekommenderar vi att det utarbetas interna kontroller inom ramen för exploateringsenhetens internkontrollplan. För större projekt bör alltid en oberoende dokumenterad kontroll göras av kostnadsfördelningar. Initiala bedömningar av fördelningsgrunder kan också behöva omprövas i takt med att exploateringar pågår.

Vår bedömning utifrån årets granskning är att ovanstående rekommendationer kvarstår och att det alltså kvarstår ett förbättringsbehov avseende den interna kontrollmiljön av exploateringsprojekt.

8.3.4 Budgetöverskridande

I investeringsuppföljningen bör alltid ursprungligt beslutad budget framgå för att ge ett komplett beslutsunderlag. I samband med tidigare års granskning har brister noterats i den investeringsredovisning som skickats till kommunfullmäktiga då budgetöverskridande för två större investeringsprojekt inte hade noterats, samt att ett stort antal investeringsprojekt beloppsmässigt överskred tidigare beslutade budgetar. Vi noterade då att den interna kontrollmiljön kopplat till styrning, uppföljning och kontroll behövde förstärkas för att uppnå en högre budget-/ prognossäkerhet.

Vi har i samband med årets granskning översiktligt granskat rapporteringen till kommunfullmäktige avseende investeringsredovisningar under 2015. Ingen förändring med avseende på vår rekommendation om ursprunglig beslutad budget har skett. Det är fortfarande den totala beslutade budgeten som framgår (dvs. inte ursprunglig budget med eventuella tilläggsbudgetar separat redovisade). Vi vidhåller sålunda vår tidigare rekommendation om att den ursprungligt beslutade budgeten alltid bör framgå i investeringsuppföljningen.

8.3.5 Delaktivering av projekt

Sedan avrapporteringen av vår internkontrollgranskning 2009 kvarstår en rekommendation avseende delaktivering av projekt hos mark- och exploateringsenheten. Vår rekommendation innebär att kommunen bör dela upp större bygg- och exploateringsprojekt i delprojekt i redovisningen. Detta skulle ge möjlighet till att delaktivera projekt vartefter dessa färdigställs för att på så vis ge en mer rättvisande bild av kostnader för avskrivningar. I de av Kommunstyrelsen 2011 beslutade "Riktlinjer för investeringar" framgår att projekt skall delas upp på mindre projekt enligt detaljplanen för aktuellt projekt ("Investeringsprojekten delas upp i föreslagna projekt för antagen detaljplan"). Vi anser att detta kan förtydligas ytterligare så att delprojekt kan aktiveras när tillgångar tas i bruk även om de ingår i gemensam detaljplan.

Riktlinjer för delaktivering av projekt antogs av kommunen i september 2014. I vår granskning av pågående projekt noterar vi dock att ingen delaktivering har genomfört avseende pågående exploateringsprojekt. Således kvarstår vår rekommendation.

Nacka den 23 november 2016

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Jonatan Svensson
Auktoriserad Revisor